

De jacht op vuile toiletten

Geberit, Meise, november 2021

Na het succes van vorig jaar herhaalt Geberit zijn initiatief om scholen in nood te helpen. Op 19 november is het "Wereld Toilet Dag". Je zou kunnen lachen met deze dag van de toiletten. Maar volgens de Verenigde Naties zijn er vandaag nog altijd 4,2 miljard mensen die geen toegang hebben tot fatsoenlijke sanitaire voorzieningen. Dit is een probleem dat zich ook in België stelt. In scholen, bijvoorbeeld.

Gemiddeld moet een kind 4 tot 7 keer per dag naar het toilet. Maar veel kinderen houden alles op. Waarom? Vanwege de staat van de sanitaire voorzieningen in onze scholen. Die zijn soms vuil, met een geur die niet te harden is. Wie heeft er nooit zijn kleine of grote boodschap opgehouden om niet naar het schooltoilet te moeten gaan? Heel prettig vertoeven is het er ook niet zonder verwarming, door de vieze geur die er hangt of zonder bril op de pot. Toiletten op scholen hebben ons nooit aangetrokken. Maar wanneer de hygiëne niet op punt staat, wordt het een probleem dat tot veel ongemak kan leiden bij onze kinderen.

Benjamin Davidovics, specialist kindergeneeskunde

"Biologische en psychologische problemen bij kinderen"

Tijdens zijn dagelijkse consultaties wordt Dr. Benjamin Davidovics duidelijk met de gevolgen van onhygiënische schooltoiletten geconfronteerd. *"Eén op de vijf schoolgaande kinderen heeft het erover. En bij degenen die het melden, houden medische klachten in twee derde van de gevallen verband met het toilet."* Sommige kinderen weigeren naar het toilet te gaan. *"Dat kan infecties van de urinewegen, maar ook verstopping en urineretentie veroorzaken, vooral bij jonge meisjes. Ik zie ook vaak spijsverteringsproblemen en –bij meisjes alweer- vulvitis"*, voegt de kinderarts eraan toe. Anderen ontwikkelen zelfs een schoolfobie. *"De slechte kwaliteit van sanitaire voorzieningen kan ook tot concentratieproblemen leiden omdat het kind zich zo focust op zijn behoefte ophouden en niet naar het toilet te moeten gaan. Er kunnen dus zowel biologische als psychologische problemen ontstaan."* Geruststelling is belangrijk. *"In sommige gevallen raad ik aan een 'hygiënekit' op de toiletbril te leggen om het kind zo een veilig gevoel te geven. Dat is ook geruststellend voor de ouders."*

Bernard De Vos, kinderrechtencommissaris

"Dit is schoolgeweld ten aanzien van de kinderen"

Problemen van verloedering, netheid, gebrek aan middelen of privacy in schooltoiletten zijn een echt probleem voor de volksgezondheid. Bernard De Vos, kinderrechtencommissaris, waarschuwt al enkele jaren: *"Helaas ben ik niet verbaasd over de omvang van het probleem. Dit komt voor mij neer op geweld tegen leerlingen. Een onbewust, onzichtbaar en geniepig geweld dat deel uitmaakt van wat we 'schoolgeweld' noemen. Er zijn zelfs gevallen bekend van vroegtijdige schoolverlaters door onhygiënische toiletten. Sommige kinderen ontwikkelen schoolfobieën door de staat van de toiletten."*

Volgens Bernard De Vos is iedereen zich terdege bewust van het probleem en wordt er vooruitgang geboekt. *"Door de gezondheids crisis die we hebben doorgemaakt, zijn we ons meer bewust geworden van de noodzaak van hygiëne, ook op scholen. Er zijn veel inspanningen geleverd in een zeer korte tijd. In nieuwe scholen zijn de toiletten volledig geïntegreerd in de gebouwen, zodat het geen geïsoleerde ruimtes meer zijn, ver weg van alles, die men het liefst zou willen wegstoppen."*

Als kinderrechtencommissaris wijst hij graag op het volgende: *"Als er één plaats is we de rechten van het kind, het recht op gezondheid, het recht op inspraak en het hogere belang van het kind kunnen laten gelden, dan zijn het wel de toiletten in de scholen."*

Sophie Liebman: leerkracht en auteur van een thesis over toiletten in scholen

"Bij het bouwen van toiletten werd vroeger gelet op zichtbaarheid en controle."

Hoe kan er sprake zijn van een minimum aan privacy wanneer de toiletdeur geen grendel heeft of je er makkelijk overheen of onderdoor kan kijken? Sophie Liebman is leerkracht en auteur van een thesis over toiletten in scholen: *"Ik besloot met dit onderzoek te starten omdat ik thuis merkte dat mijn kinderen zich na school meteen naar het toilet repten. Ze hadden zo'n haast dat ze zelfs ruzieden om als eerste te kunnen gaan. Door met andere kinderen te praten ontdekte ik dat velen hun behoefte de hele dag ophielden. Ik hoorde verhalen over vuile toiletten zonder privacy omdat de deuren niet op slot konden, over een gebrek aan licht of toiletpapier."* Al snel beseftte ze dat haar kinderen dus geen uitzondering waren.

Volgens Sophie Liebman moet er opnieuw nagedacht worden over de geografische plaats van toiletten: *"Het probleem komt deels voort uit de locatie van schooltoiletten. Vaak gaat het om donkere, akelige plekken die het liefst zo ver mogelijk weggestopt worden. De meeste scholen stammen nog uit de 19e eeuw, toen men toiletten wilde bouwen waar kinderen zo kort mogelijk zouden blijven. Bij de plaatsing werd rekening gehouden met zichtbaarheid en controle. En dus bleven de tussenschotten aan de boven- en onderkant open, zonder enige privacy. Maar de normen zijn veranderd. Vandaag weigeren kinderen deze toiletten nog te gebruiken."*

Toiletten zijn ook een ontmoetingsplaats op school. *"De smerigheid van de toiletten is niet alleen te wijten aan een gebrek aan onderhoud," besluit ze, "het is ook een statement van de leerlingen. Als ze de toiletten vuil maken, besmeuren ze de school. De hele dag moeten zitten en zwijgen, moeilijke dingen leren... Dat is afzien. Het toilet is een plek waar ze dit kunnen uiten."*

José Wyns, algemeen directeur van Geberit in België

"Waarom zijn er geen wettelijke voorschriften voor toiletten in scholen?"

Zelfs vandaag zijn er maar weinig actoren die de kwestie van de sanitaire voorzieningen in scholen durven aankaarten. Geberit werkt eraan. Voor het tweede jaar op rij zet de organisatie een initiatief op voor alle Belgische scholen. Na het succes van de editie 2020, waarvoor meer dan 100 scholen zich inschreven, wil de marktleider in sanitaire voorzieningen meehelpen om de hygiëne en het comfort in scholen te verbeteren. *"Het doel? Bewustmaking rond de problematiek en het ontbreken van een wettelijk kader hieromtrent. Daarnaast kunnen twee scholen die hun schooltoiletten willen renoveren 5.000 euro aan Geberit producten winnen", aldus José Wyns. "Onze technische en projectadviseurs bezoeken regelmatig scholen in het kader van bouw- en renovatieprojecten. Wij wisten al dat de sanitaire voorzieningen in openbare instellingen vaak verouderd zijn. Maar we wisten niet hoe erg het*

was. Toen verschillende scholen ons alarmeerden en foto's doorstuurden, beseften we dat wij hier een rol te spelen hadden. Binnen de mate van het mogelijke natuurlijk, maar het is essentieel voor ons. Dit jaar willen we opnieuw helpen en de problematiek onder de aandacht brengen bij het grote publiek."

Net als Geberit vragen ouderverenigingen, die bezorgd zijn over de hygiëne voor hun kinderen, zich af "of er geen wettelijke reglementering bestaat die per aantal leerlingen een minimumaantal sanitaire voorzieningen voorschrijft. Of een minimumaantal wekelijkse schoonmaakbeurten van deze voorzieningen."

Sabine Hofer, onderwijzeres in de kleuterschool Sainte-Thérèse d'Oneux

"Twee toiletten voor 35 kinderen vóór de tussenkomst van Geberit

De kleuterschool Sainte-Thérèse in Oneux was een van de scholen die vorig jaar met sanitaire producten gesteund werd. "Onze directeur had gehoord over de wedstrijd van Geberit om scholen te helpen. Ik achtte de kans dat we geselecteerd zouden worden klein. Gelukkig konden we, samen met de ouders van onze leerlingen, een heel dossier samenstellen en is het uiteindelijk toch gelukt", zegt Sabine Hofer, een van de onderwijzeressen van de school. "Onze school had slechts twee toiletten voor 35 kinderen en de leerkrachten. De tegels stamden uit lang vervlogen tijden en de voegen stonken naar urine. Er was zelfs geen wastafel in het toilet. Met de beschikbare middelen hadden we zelf een oude gootsteen in elkaar geflanst. De situatie was echt onhoudbaar, maar we hadden het geld niet om te renoveren. Dat was moeilijk te aanvaarden."

Ilse Coucke, directeur van Eureka Atheneum in Torhout

"Leerlingen geven aan dat de onder handen genomen sanitaire ruimte er plots veel mooier uitziet. Ook leerkrachten delen deze mening."

GO! Atheneum Eureka in Torhout is een van de geselecteerde scholen die vorig jaar 5.000 euro aan Geberit producten kreeg. "Het was een ouder die ons vertelde over de wedstrijd die Geberit organiseerde. We zagen onze kans om een dossier op te maken en deel te nemen aan de wedstrijd. Niet geschoten is altijd mis... En in ons geval was het dus raak! Ons sanitair is op sommige plaatsen aan vervanging toe. We zijn een school die systematisch inzet op modernisering van onze infrastructuur. Sanitair is hier uiteraard ook een heel belangrijk onderdeel van, zowel in onze basisschool als in onze secundaire school."

"Leerlingen geven zelf aan dat de onder handen genomen sanitaire ruimte er plots veel mooier uitziet. Ook leerkrachten delen deze mening", vertelt Ilse Coucke. Een verbetering en een gewaardeerde service. "We kunnen de samenwerking alleen maar toejuichen. We zijn als school dan ook zeer tevreden over de opvolging en afhandeling. Ook de lavabo's zijn een echte verbetering. Als er een nieuwe wedstrijd uitgeschreven wordt, zullen we zeker opnieuw een dossier opmaken!", concludeert Ilse Coucke.

Wie wordt er dit jaar gekozen?

Wil u uw school inschrijven en kans maken op 5.000 euro aan sanitaire producten van Geberit om de hygiëne en het comfort in de sanitaire ruimtes van uw school te verbeteren? Het enige wat u hoeft te doen is vóór 3 december 2021 een aanvraag met een volledig en gedetailleerd dossier e-mailen naar hygiene.be@geberit.com.

Geberit zal contact opnemen met de geselecteerde scholen en er alles aan doen om de sanitaire toestellen zo snel mogelijk te leveren. Noteer wel dat de installatiekosten niet in de schenking van 5.000 euro inbegrepen zijn.

Meer informatie over dit initiatief vindt u op de website van Geberit:
<https://www.geberit.be/world-toilet-day-nl>.

En wat met de anderen?

Om zijn steentje bij te dragen aan een betere kwaliteit van de sanitaire voorzieningen in Belgische scholen stelt Geberit de expertise van zijn projectadviseurs nu al gratis en vrijblijvend ter beschikking van alle scholen. De Geberit-adviseurs beschikken over de nodige kennis over planning en opvolging van de werken en kunnen zo nodig helpen bij de keuze van een geschikt sanitair installatiebedrijf.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Geberit nv
Ossegemstraat 24 - 1860 Meise
Véronique Langlois, Communication & PR manager
Veronique.langlois@geberit.com

Over Geberit:

De Geberit Groep is de Europese marktleider voor sanitaire producten en is wereldwijd actief. Geberit steunt op een zeer sterke lokale aanwezigheid in de meeste Europese landen, waardoor het een unieke toegevoegde waarde kan bieden, zowel op het vlak van sanitaire technologie als in badkamerkeramiek. Het productienetwerk is verspreid over 29 locaties, waarvan 6 in het buitenland. Het hoofdkantoor van de groep is gevestigd in Rapperswil-Jona, in Zwitserland. Met meer dan 12.000 medewerkers in bijna 50 landen realiseerde Geberit in 2020 een netto-omzet van 3 miljard CHF. De aandelen van Geberit zijn genoteerd op de SIX Swiss Exchange en zijn sinds 2012 opgenomen in de SMI (Swiss Market Index).